

KIRKEN UNDERVISER

Undervisningsmodeller | Praktisk pædagogisk arbejde | Kirkeligt børne- og ungdomsarbejde | Andagter og gudstjenester | Anmeldelser og litteratur

Juli | 2011

– Det aktuelle tidsskrift for kirkens pædagogik og undervisning

„HOLD KÆFT, HVOR VAR DET KEDELIGT I DAG!“

– struktureret kaos i undervisningen

EN DAG I SKØVEN

– bibelopgaver for alle sanser

ET KONFIRMANDFORLØB

– med undervisningsmoduler

»2

TEMA:

MÅ VI SE DIN ÅRSPLAN?

– BUD PÅ KONFIRMANDUNDERVISNING 2011

Leder

Netop den forestående sommertid er sæsonen, hvor præster og sog-nemedhjælpere lægger planer for konfirmationsforberedelsen for det kommende år. Med dette nummer af Kirken Underviser bringes inspiration til denne planlægning.

Her er grundige principielle overvejelser, der kan inspirere til overvejelser over, hvad man ønsker skal være grundlæggende holdning og tilgang til konfirmationsforberedelsen.

Der er flere læseplansforslag og adskillige moduler med varierende ideer til temaer og deres gennemførelse. Indlæggene afspejler de mange forskellige vilkår og rammer, som konfirmandforberedelsen må ud-folde sig indenfor og indpasses i ud over landet. Men forslagene peger også på, at man ved at være omhyggelig med valg af metoder kan nå konfirmanderne hvor de står og derved forbedrer muligheden for at de virkelig tilegner sig stoffet.

Endvidere introduceres i bladet den nyskabelse, som blev oprettet i sep-tember 2010 med Folkekirkens Konfirmandcenter. Det er værd her at nævne de mange pædagogiske afsæt og den guldgrube af ideer, der nu rummes og udveksles på centrets hjemmeside: www.konfirmandcenter.dk. Anmeldelserne sidst i bladet er udvalgt for at de kan udbygge kendskabet til de nyudgivelser, der er tilgængelige netop for konfirmationsforberedelsen.

God planlægningstid og god sommer

Anne Marie Boile Nielsen
Redaktionssekretær

Rettelse til blad nr.1, 2011:

Fotograf Hanne Breindahl er ophavsmand til i alt 11 fotos i forrige blad: på forsiden, side 3 og 10, det ene på side 11, samt side 12 og 13.

Kirken Underviser

- er et tidsskrift til inspiration for alle i kirkens forskellige former for undervisning
- praktisk hjælp til det pædagogiske arbejde i menigheden og det kirkelige børne- og ungdomsarbejde
- undervisningsmodeller til brug for børn, unge og voksne
- forslag til andagter og gudstjenester
- teologisk-pædagogisk information
- anmeldelser og omtale af nye undervisningsma-terialer og litteratur med relevans for det pædagogiske arbejde i kirke og menighed

www.kirken-underviser.dk

Redaktion

Mogens Bering Rasmussen, Keld Balmer Hansen,
Inger Margrethe Mikkelsen, Anne Marie Boile
Nielsen, Benthe Kleon Jeppesen (ansv.), Kirsten
Søgaard (ansv.), Inge Lise Reiche, Anne-Marie
Hartoft-Jacobsen

Redaktionssekretær: Anne Marie Boile Nielsen
Peter Bangs Vej 1, 2000 Frederiksberg,
tlf.: 60 77 32 78

Sats, layout: Jesper Nord, Unitas Forlag a/s
ISSN: 1602-2785

Udgiver:

UC DIAKONISSESTIFTELSEN

3K uddannelsen
Peter Bangs Vej 1, B
2000 Frederiksberg
tlf.: 38 38 41 20
www.3k.diaconissen.dk

Målsætning:

Formålet med uddannelse til professionsbachelor i kristendom, kultur og kommunikation (3K) er at kvalificere til selvstændigt at kunne tilrettelægge, organisere og gennemføre opgaver inden for kommunikation, undervisning, omsorg og ledelse i forbindelse med kristendoms- og kulturformidling i folkekirken, frikirker, kirkelige organisationer og andre foreninger, organisationer og institutioner.

Tryk: Reklametryk, Herning

Abonnement:

Årsabonnement (4 numre) kr. 235,-
Løssalg kr. 75,-
Henvendelse til:
Kirken Underviser c/o Unitas Forlag
Peter Bangs Vej 1
2000 Frederiksberg tlf.: 36 16 64 81
E-mail info@unitasforlag.dk

indhold

04 ET KONFIRMANDFORLØB

af Kirsten Søgaard

08 EN DAG I SKOVEN

af Gitte Benzet Kibsgaard-Vester

10 DET SKAL VÆRE GIVENDE

af Hanne Moesgaard Skjesol

14 HOLD KÆFT, HVOR VAR DET KEDELIGT I DAG

af Berit Berg

18 20 KIRKER, 8 PRÆSTER, 1 SKOLE – BEGRÆNSNING ELLER UDFORDRING?

af Pia Tønsberg Jensen

20 FOLKEKIRKENS KONFIRMANDCENTER

af Finn Andsbjerg Larsen

22 MIN KONFIRMATIONS- FORBEREDELSE

af Benthe Kleon Jeppesen

24 BOGANMELDELSER

ET KONFIRMANDFORLØB

Kirsten Søgaard, Sognepræst
Karlebo Sogn, ksoe@km.dk

september – jeg bowler en aften i med hvert hold. Det er en god aktivitet at komme i gang på, lære hinanden og præsten lidt at kende.

november overnatning i Karlebo kirke, som er en middelalder kirke med en gammel kirkegård, og det bliver jo rigtig mørkt i november, så der er rigelig med uhygge. I forbindelse med kirken er der sognefaciliteter, så vi kan spise, hygge, spille og se film i løbet af natten, hvis nogen har lyst til det. Overnatningen har også et undervisningsindhold, vi laver altid noget om aftenen og i begyndelsen af natten.

december – jeg står på skøjter med konfirmanderne efter en hel dags undervisning i Egedal kirke.

januar tager jeg konfirmanderne med til Natkirken i København. De skal opleve en anden måde at være kirke på.

marts – vi går mellem kirkerne den hele dag, jeg har konfirmanderne.

april holder vi en afslutning. Det er lidt forskelligt, hvad det er. Film og pizza, en tur i biografen eller noget helt andet.

Jeg har konfirmander i 8. klasse i et stort sogn i Nordsjælland, Karlebo sogn. Vi har mange konfirmander, ca. 160, fordelt på 4,5 præst, en ikke helt ligelig fordeling. Jeg har to hold på ca. 20 – 25 pr. hold. Vi har morgentimer, og vi har dem to hele dage i forløbet.

Det sociale

Jeg tænker altid sociale aktiviteter ind i forløbet - at gå til præst er også en social ting. Særligt her i Karlebo, hvor konfirmanderne ikke går klassevis, og der altid er konfirmander fra flere skoler på de enkelte hold. De sociale aktiviteter kører efterhånden efter et ret fast program.

At sætte ord på

Jeg har ikke en decideret årsplan. Jeg har de sidste par år benyttet materialet "At sætte ord på, hvad vi tror på" (Aros Forlag), og jeg har fulgt materialet tæt. De forskellige kapitler bestemmer rækkefølgen i undervisningen, og skal man tale om en form for årsplan, så er det nok den. Jeg har dog endnu ikke prøvet at lave det projekt, som materialet lægger op til. Jeg har i stedet fyldt mine egne ting og aktiviteter på i de forskellige kapitler, så det har bredt sig over en hel sæson.

Privilegeret

Der er ikke mødepligt til andet end de to hele dage, jeg har konfirmanderne, men min erfaring er, at der er stor tilslutning til aktiviteterne. De binder holdene sammen, så vi alle får et bedre forløb. Jeg er godt klar over, at jeg er så heldig at være et sted, hvor meget ligger indenfor rækkevidde, f.eks. en skøjtehal. Det er imidlertid ikke så vigtigt, hvilken aktivitet det er, bare det handler om at slippe undervisningssituationen og lave noget sjovt sammen.

Hele dage

Jeg har som allerede nævnt konfirmanderne to hele dage, og den ene dag samles begge konfirmandhold i den ene kirke. Vi har tre kirker i sognet. Den dag har vi et tema – en mulighed for at gå i dybden med ting, vi ikke helt når til daglig. Det er ret koncentreret undervisning, så vi slutter altid af med en tur i skøjtehallen, som nævnt ovenfor. De andre dage har jeg konfirmanderne holdvis. Jeg går mellem to af kirkerne i sognet, og det passer altid med, at det er op til påske. Konfirmanderne får så hele påskefortællingen på turen – og vi laver forskellige aktiviteter, mens vi er undervejs. Det er vist det tætteste, jeg kommer på noget, der minder om en årsplan.

En skabelon

De udendørsaktiviteter kan være meget forskellige aktiviteter. Jeg flytter i det store og hele de for mange velkendte aktiviteter udenfor – de fire verdenshjørner, walk and talk, High five, battle og flere andre ting. Jeg

går også

trobekendelsen

Overordnet

Konfirmanderne sidder altid i rundkreds uden borde. Bordene er stillet langs siderne i lokalet, de kan benyttes ved skriftlige opgaver. Er der gruppearbejde fordeler jeg dem altid over hele huset. Jeg får således med det samme markeret, at vi ikke er i skolen, vi er et andet sted. Det sted skal vi sammen lære at kende.

Undervisningen er bygget op af 10 – 15 min. moduler. Det kan naturligvis ikke altid opretholdes, men som hovedregel er det sådan. Det kan til en start måske være svært at holde tiden, så brug et ur. Det kræver naturligvis også rigtig god planlægning hjemmefra.

Et skift

Når et modul er slut, så handler det rent fysisk om at lave et skift. Nogle gange handler det bare om at gå fra rundkredsen og ud til bordene – andre gange drejer det sig om et større skift i undervisningssituationen. I min undervisning har jeg som minimum to moduler med fysisk aktivitet – det ene meget gerne udenfor. Det kræver i begyndelsen lidt overtalelse, men konfirmander gør det faktisk, og det bliver hurtigt en vane for dem.

og Fadervor, særlig i begyndelsen, udenfor. En beskrivelse af den aktivitet kan ses andet steds i dette nummer.

Opbygning

Cirkelen viser, hvordan jeg bygger undervisningen op. Det er sat meget stramt op, og jeg prøver faktisk at være ret skarp, men det lykkes naturligvis ikke altid. Jeg har lavet et konkret undervisningsforløb, så man kan se, hvordan det så ser ud i praksis.

- **Praktiske ting**
5 min
- **I kirken**
10 min
- **Udenfor**
10 min
- **Arbejde, enkelt eller gruppevis**
10 min
- **Pause**
10 min
- **Arbejde, enkelt eller gruppevis**
15 min
- **Fysisk aktivitet**
10 min
- **Afslutning**
5 min

ET UNDERVISNINGSMODUL – JESUS 2

Jeg gør meget ud af de oneliners "At sætte ord på, hvad jeg tror på" præsenterer. Langt de fleste konfirmander vil ved afslutningen kunne disse oneliners, fordi jeg hver eneste gang spørger til dem.

Forud for det nedenstående modul har vi arbejdet med, hvem Jesus er. Konfirmanderne har bl.a. lavet en tidslinje med Jesu liv. De har genfortalt Jesu liv ved hjælp af "Menneskesønnen". De var inddelt i grupper, grupperne fik et kapitel hver, og så genfortalte de historien på klassen.

I år nåede jeg ikke at battle, men i arbejdet med rappen er de også fysisk aktive.

Modulet:

Praktiske ting

– krydser, informationer og oneliner fra sidst + den nye: Hvem er Jesus? I Jesus møder vi Gud.

I kirken med bibel og salmebog:

– DDS 54, 1-5 – Matt 16, 13-20 – DDS 54, 6-10
– Trosbekendelsen

Den konfirmand, der læser, rejser sig op. Jeg kommer med uddybende kommentarer efter Trosbekendelsen, vi taler om, hvad der står.

Udenfor:

– High Five:

- Vigtige ting i jeres liv, særlige dage?
- Vigtige ting i jeres families liv?
- Vigtige ting i Danmark og verden?
- Vigtige ting i Jesu liv?

På klassen: I Rundkreds

- Vi samler op på High Five
- De forlænger tidslinjen fra sidste time med verdensbegivenheder, begivenheder i Danmark og deres eget liv.
- Til sidst sætter vi også tilblivelsen af NT på. Vi af-runder med at tale om, at vi er på samme linje som Jesus, NT og begivenheder for 500 år siden.

– Nephew "Jesus Jesus", musikvideo

- Vi ser og hører den i DR2s udgave.
- Vi ser og hører den med teksten.
- Jeg udleverer teksten og nogle spørgsmål:
- Hvordan er tonen i begyndelsen? Han er i under-skud, trænger til hjælp.
- Hvad siger han om Jesus? Flere ting.

- Hvad kunne man også kalde teksten? En bøn.
- Hvad håber han på? Hjælp – at Jesus vil tage hans ret.
- Vi diskuterer det bagefter, og jeg spiller videoen igen.

– Den barmhjertige samaritaner

- Vi repeterer de tre riger: Retfærdighedens, Ondskaben og Guds. Det er de tidligere blevet introduceret for.
- Jeg læser lignelsen, Luk 10, 25-37
- Deler teksten ind i 4 scener og konfirmanderne i 4 hold, hvert hold får en scene, over hele huset.
- De skal finde ud af, hvilket rige, deres scene befinder sig i + lave en rap, som genfortæller deres scene, 4 – 8 linjer -> til sidst "kører vi" så lignelsen rundt på klassen.

– Battle

- Jeg inddeler konfirmanderne i 2 – 3 hold, som konkurrerer om at få flest "rigtige". Det er en aktivitet særligt for drengene, og de er faktisk rigtig gode til det.

– Afslutning

- Fadervor og stilhed, rundkreds

High Five:

Konfirmanderne står i en "klump" med højre hånd i vejret. Jeg stiller et spørgsmål, og de skal så klappe én af de andre i hånden, altså lave et high five. De besvarer så spørgsmålet, og når de er færdige, holder de igen højre hånd i vejret og lave high five på den næste. Når det samme spørgsmål er besvaret to gange af samme konfirmand, men altså til to forskellige, stiller jeg et nyt spørgsmål.

Battle:

Jeg skriver en række ord på nogle sedler, f.eks. bøn – kirke – treenighed – ondskabens rige osv. Jeg bygger det langsomt op, efterhånden som de lærer flere og flere ord og begreber. Jeg lægger en bunke med ord, som de skal trække fra, på jorden. Der skal helst ikke være med end 8 på et hold. Vi står i en rundkreds – det går skiftet mellem holdene lettere, og de andre kan lære af det. Det er også til-ladt at råbe lidt af det hold, der er i gang. Det ene hold starter, trækker en seddel og skal så beskrive

det ord, der er trukket. De andre på holdet skal så gætte det. Når det er gættet, eller der er meldt pas, så skynder vedkommende sig tilbage, klapper den næste i hænderne, og han løber hen og tager en seddel – og så kører den i gruppen. De gør det på tid, så den gruppe, der har gættet flest ord, vinder. Det er lidt forskelligt, hvor lang tid jeg kører den, jeg begynder på ca. 3 min., og så kører jeg det ned til 1 ½ min, men det afhænger naturligvis af, hvor mange, der er på holdene.

Jesus Jesus:

Nephews "Jesus Jesus" ligger på Youtube. Søg på "Nephew Jesus Jesus".

Jeg viser den først i DR2 udgave, hvor de spiller den med Kaizers Orchestra.

Derefter viser jeg den i den udgave, hvor der er tekst på. Til sidst viser jeg den igen i DR2s udgave.

Youtube er i det hele taget en guldgrube af tekst og musik. Nogen gange byder konfirmanderne selv ind med klip, så det er bare at komme i gang.

ET UNDERVISNINGSFORLØB – KIRKE 2, GUDSTJENESTE

Forud for nedenstående forløb har vi arbejdet med, hvad er kirken? De har lavet en grundplan over kirken, og vi har talt om selve bygningen.

Modulet - Rundkreds:

Praktiske ting: krydser, evt. information

Brush up fra sidst: skitse af kirken - hvad

er nødvendigt? – oneliner: Kirken er Guds sted og alles sted – ny oneliner: Hvad er gudstjenesten? Gudstjenesten er fællesskab med Gud og hinanden.

I kirken, Bibel og salmebog.

– DDS 323 – Acta 2, 42-47 – 411 – oneliner
– Trosbekendelsen

Udenfor, Walk and talk

– hvad er et fællesskab?
– hvilke fællesskaber er du i?
– hvilket er det vigtigste for dig?
– kan du forestille dig, hvordan det er ikke at være i et fællesskab?

Indenfor i rundkreds

– vi samler op på Walk and talk. Det tager nogle gange tid – alt efter behovet for at tale om tingene.
v. bordene
– i sidste time tog jeg billeder af de forskellige ting i kirken, konfirmanderne og udenfor. De får nu gruppevis billederne og skal lave en kirkecollage, som gerne skulle billedliggøre, at de selv er kirken. De viser og forklarer deres collager.

rundkreds

– I elvehæftet, "At sætte ord på..", findes v. 3 af DDS 323. Jeg stiller spørgsmål, "Hvem er vi i første sætning?"; "Hvad er levende stene?"; osv.. Vi diskuterer.

– 3 og 3 skal de skrive et digt på 3 – 4 linjer m. titlen "Guds hus".

– Den varme stol:

- Fællesskaber er nødvendige.
 - Alle fællesskaber er gode.
 - Jeg oplever gudstjenesten som et fællesskab.
 - Gudstjenesten er nødvendig.
- afslutning: Fadervor og stilhed.

Walk and talk:

To og to går og taler sammen. Når der stilles et spørgsmål, svarer først den ene og så den anden. Er det følsomme spørgsmål skal man sørge for, at konfirmanderne går sammen med nogen de er trygge ved. Er det andre spørgsmål, så blander jeg dem – og jeg kan også finde på at skifte efter et spørgsmål. Det kræver, at de går to og to efter hinanden. Ellers fungerer den også fint, hvis konfirmanderne bare går på et område. Fra tid til anden går de i stilhed – de får et ord, de skal tænke over. Det er vigtigt, at der bliver samlet godt op på spørgsmålene.

Rundkreds:

Når vi arbejder i Rundkredsen, så sidder jeg altid ned. Det giver på en måde sig selv, da der ikke er nogen tavle eller et bord foran de øvrige. Det handler også om noget så banalt som at komme i øjenhøjde med konfirmanderne. Særlig ved samtalerne er det vigtigt, at vi er på "samme niveau". Er vi i gang med Den varme stol, så sætter jeg mig altid på den ledige stol.

Det er vigtigt at samtalerne ikke udvikler sig, så konfirmanderne føler, at samtalen gik for langt ud, at de på en eller anden måde blev blottet. Man skal derfor nøje overveje mulige svar på spørgsmålene, og derfor også, hvor det kan gå galt.

EN DAG I SKOVEN

En decideret læseplan har jeg ikke, i al fald ikke på papiret. Jeg har selvfølgelig efterhånden en ide om, hvad jeg cirka gør og hvornår, men det rettes løbende til, efterhånden som konfirmanderne og jeg lærer hinanden at kende. De er ikke lige modne hvert år, og alle ting fungerer ikke lige godt med alle hold. Men et ligger efterhånden fast: vi indleder konfirmationsforberedelsen med at arbejde med skabelsen.

Vi indleder konfirmationsforberedelsen med at arbejde med skabelsen. Verden, der er skabt. Livet, der er en gave. Og mennesker, der er skabt og sat på jorden med medskabninger. Først beskæftiger vi os med skabelsen i konfirmandstuen, læser, taler, synger om emnet. Alt sammen som forberedelse til en "ung-i-kirke-dag" i september.

SKABELSE – en søndag i september

Vi begynder dagen med morgenkaffe i kirken. Derpå en gudstjeneste, der er præget af en flok glade og forventningsfulde konfirmander, deres forældre og små søskende. Salmerne kender de, for dem har vi øvet og talt om i tiden op til. Og nu står de som et farverigt konfirmandfoto oppe i korbuen og beder bønnerne og læser teksterne for menigheden, - som veksellæsning; for ikke alle er lige stærke læsere, og der er ingen grund til at give de svage læsere et unødvendigt nederlag.

Efter gudstjenesten går konfirmanderne og jeg – og måske et par forældre – i skoven, hvor der skal grines, læses, lyttes, tænkes, klatres og tonses i et godt samarbejde med Thomas Kolding, der er daglig leder af Grejbank Nordvest.

At vi lærer hinanden at kende på en anden måde end i konfirmandstuen er kun en fordel for det videre forløb!

Vi starter med en ja- og nej-leg. Op ad en lille bakke laver vi en bane, hvor konfirmander opdelt i to hold løber det bedste, de har lært, med ja- eller nej-svar. De første gange var jeg lidt usikker på, om de mon huskede svarene bagefter, men det gør del!

Så slår vi os ned på en lille skråning, de hører historien om hr. Grati, som de faktisk aldrig har hørt om, eller også er de bare høflige? Og vi taler om, at det, der er allermost værd i vort liv, er gratis. Livet selv, kærligheden, familien, vennerne. De kommer selv med mange og gode bud og får derpå udleveret helt enkle porcelænskrus, som de skriver takkebønner i bunden af – måske på både kryds og tværs, for bønner er hemmelige, medmindre man har lyst at dele dem med os andre. Konfirmanderne får desuden et udvalg af Salmebogens høst- og skabelsessalmer, og skriver det, de bedst kan lide på kruset. Krusene bruger vi resten af året til "et krus kakao" i tide og utide.

Efter en spisepause præsenteres konfirmanderne for resten af eftermiddagens aktiviteter:

- Fremstilling af ståltrådstræer med fristeræbler på (så der er noget at lave ind imellem de

Vi arbejder med emnet hele dagen og med stort set alle sanser – ud fra den tanke, at jo mere konfirmanderne får lov at komme på banen, jo flere sanser de får i gang i forløbet, jo mere får de gjort stoffet til deres eget. Det er ikke sikkert, at de bagefter kan huske bibelteksterne udenad, heller ikke selvom vi har beskæftiget os med dem det meste af en dag i skoven, men de kan sikkert huske meningen, og er det ikke et godt udgangspunkt? At de kan huske meningen, budskabet?

Gitte Benzet Kibsgaard-Vester
sognepræst i Thorup-Klim-Vust, gkv@km.dk

andre aktiviteter eller mens man samler mod)

- Træklating i om ikke selve livstræets krone så i al fald næsten (25 m kan de klatre op, solidt fastspændt med line og klatrebælte)
- Prøve kræfter med Grejbankens kæmpestore elastik, der solidt fastgjort til et træ og med et bælte om livet på en konfirmand bliver et billede på det at være menneske blandt mennesker: Du kan sagtens leve livet alene og med dig selv som centrum (trække kæmpeelastikken ud alene), men inviterer du andre med i legen/ dit liv, selvom de ser lidt anderledes ud, tænker lidt anderledes og måske er gode til lidt andre ting end dig selv, så er det både lettere og sjovere.
- En presenning bliver i dagens anledning til et billede på jorden, hvor der skal være plads til alle, uanset hvad. Presenningen bøjes, bukkes, vendes, drejes - hele tiden med konfirmanderne ovenpå.

PAULUS – en søndag i marts

I år udvidede vi samarbejdet med Grejbank Nordvest til også at omfatte en dag i skoven med Paulus. Det tog tid (lang tid!) at få det på plads, så det ikke bare blev en sjov dag i skoven i godt selskab, men blev en fuldgyltig del af undervisningen. Formålet var at finde ud, hvem Paulus i grunden var. Ham, hvis breve vi læser op af igen og igen i kirken. Det lykkedes os til sidst at få koblet Grejbankens ak-

tiviteter sammen med udvalgte og meget opdaterede udsnit fra Paulus' breve...

Igen forberedte vi os først i konfirmandstuen: Vi læste om Paulus, talte om Paulus og om hans samtids syn på Gud og loven og Jesus. Vi sang, og konfirmanderne fandt yndlingscitater fra Paulus, som de omhyggeligt skrev på fyrfadsløstager. Så var ordene ligesom blevet gjort deres! Ordene blev endnu mere deres, da de ved gudstjenesten stod og læste citaterne op for den næsten fyldte kirke.

Fyrfadsløstagerne med Paulus-citater stod som små farveeksplosioner og lyste op i vores lille kirke. Vust Kirkes skib er udelukkende oplyst af stearinlys, også alle andre dage i året.

- I skoven læste vi et moderniseret og lettere fortolket udsnit af Paulus' brev om, at man kan stirre sig så blind på Loven, at man ikke ser det, der betyder noget: kærlighedens lov, der er skrevet på menneskers hjerter. Derefter blev konfirmanderne "udsat" for en gang blindegang hen over skovbunden.
- Vi læste om, hvordan de stærke skal bære de svages byrder. Og det net, Thomas Kolding havde spændt ud mellem nogle træer, blev i dagens anledning til et billede på livet og dets forhindringer, som konfirmanderne i fællesskab skulle få alle igennem. Der blev løftet, skubbet, giver skuldre og hestesko for at få alle igennem – og konfirmanderne var utroligt gode til at løse opgaven; se, hvem der skulle først over, hvem der skulle gennem huller og i hvilken rækkefølge!

- Dagens tredje opgave var en sætning fra Paulus, der var gået i stykker og derpå havnet ord for ord på Grejbankens 16 mælkekasser! Sætningen skulle nu samles, og i den rigtige rækkefølge, opad! En af drengene meldte sig og fik klatrebælte på, så der ikke ville ske ham noget, hvis nu det voksende tårn faldt sammen... Langsomt, men sikkert fik de i fællesskab gendannet sætningen og støttet tårnet, mens ham på mælkekasserne skiftevis så stolt og bekymret ud: 16 mælkekasser ovenpå hinanden er ret højt!
- Det var meningen, at vi skulle have været omkring den nærliggende lille sø for at fylde vand i et gennemhullet pvc-rør. De mange forskellige fingre, der tilsammen dækker hullerne, så røret kan fyldes med vand er billede på, at uanset hvor forskellige vi er skabt, og uanset hvor forskellige evner, vi er udstyret med, så er alle nødvendige og kan hver især bidrage med noget. Det nåede vi desværre ikke. Ærgerligt, fordi billedsproget var blevet forstået så let af konfirmanderne i konfirmandstuen.

Det er i virkeligheden baggrunden for, at vi tager i skoven, konfirmanderne og jeg: Jeg tror, konfirmanderne husker og lærer bedre og gør stoffet mere til deres " eget", fordi de har været i gang med hele kroppen og kan forbinde det med en rigtig god oplevelse. Forhåbentligt kan oplevelsen "skinne" hen over resten af forløbet og være med til at gøre konfirmanderne nysgerrige, så de en gang vender tilbage og går på opdagelse igen i Bibelen og gudstjenesten.

Hanne Moesgaard Skjesol
sognepræst i Mou, hmsk@km.dk

DET SKAL VÆRE GIVENDE!

Tematikken igennem konfirmandåret er delt ind i tre. I første del skal de lære at begå sig i salmebogen, bibelen og gudstjenesten. Den anden del er de bibelske fortællinger. Og tredje del er livet.

For nogle år siden var jeg så heldig at få en konfirmand med Asbergers syndrom. Heldig, fordi han havde behov for at vide på forhånd, hvad vi skulle lave næste dag i konfirmandundervisningen. Ikke bare hvilket tema, men hvilke sange og lege, og måden vi skulle snakke om tingene på. Det gav mig en anledning til at tænke min konfirmandundervisning i gennem og gjorde mig forpligtet på at være velforberedt hver gang.

Det viste sig at være en kæmpe lettelse for både konfirmanderne og mig selv. Overskueligheden giver mere ro og overblik.

Det hjælper også med et pædagogisk tips, jeg fik af klasselæreren på skolen. For at give eleverne et indtryk af, hvad vi skal nå i løbet af de næste to skoletimer, skriver jeg en oversigt op i den ene side af tavlen. De materialer, vi skal bruge, ligger også klar eller er delt ud på pladserne. Det får det nok til at lyde, som om jeg er enormt struktureret. Dem, der kender mig, ville bryde ud i latter, for nej, det er jeg netop ikke. Men de enkle rammer giver et bedre spillerum for alt det sjove. Jeg har den indstilling, at det skal være sjovt at have konfirmander. Det skal være givende både for dem og for mig. Så hvad synes jeg selv, er sjovt og givende?

Sang

Jeg elsker at synge! Det er mit indtryk, at hvor der er sang, er der også ånd. Problemet er at få de unge til at synge, når organisten ikke er med i undervisningen, og både de unge og præsten er morgentrætte. Problemet har jeg grebet an ved at begynde hver konfirmandundervisning med opvarmning! Åh, nej! siger de hver gang, men de skal alligevel op og stå. Så strækker vi morgentrætheden ud af kroppen og varmer stemmerne op med vejtrækningsøvelser og koropvarmning. Vi hopper og skærer ansigter. Jeg kan godt lide at få de unge ud af deres generthed, og det gør vi blandt andet ved opvarmningen, hvor de også skal få mod til at synge sammen.

Vi synger både Susan Himmelblå og Hil dig frelser og forsoner. Hvis de skal få lyst til at synge, så må vi også synge noget, de kender en gang imellem. Så er de mere motiverede til at lære nye salmer, hvilket de jo må gøre hele tiden!

Bibelens fortællinger

Alle de gode fortællinger i Bibelen husker vi bedre end alle forklaringerne. Derfor skal de høre rigtig mange historier. Samtidigt har de brug for at lære, hvordan lignelserne skal tolkes for at relatere til vore egne liv. Målet er, at der hver gang skal fortælles en lignelse eller en fortælling om Jesus. Derudover er nogle af de bedste undervisningstimer, når konfirmanderne selv skal genfortælle for hinanden. De får udleveret en liste med overskrifter på fortællinger og lignelser fra både Det gamle og Det nye Testamente.

Derefter vælger de selv en historie, de vil genfortælle. Jeg noterer, hvad de vælger. De skal hjælpe hinanden to og to i forberedelserne. Først skal de finde det rigtige sted i Bibelen, tjekke overskriften, læse og forstå teksten. Hele tiden kan de spørge om hjælp. Det er vigtigt, at de forstår indholdet! Engang oplevede jeg, at en konfirmand ikke vidste, hvad det ville sige at være lam. Hun troede, at manden på en underlig måde var et lam. Du kan forstille dig, hvordan det gik, da det skulle genfortælles!

Når alle har læst og forstået, så genfortæller de med deres egne ord for hinanden to og to, eller for mig. Først til allersidst sætter vi stolene i ring og gør klar til den store fortælling. De skal lige have genopfrisket, hvad det er at være aktive lyttere, så de gør det til en god oplevelse for hinanden. Derefter gives ordet til dem én ad gangen. De får hjælp af præsten, hvis de går i stå, men ellers fortæller og forklarer de med deres egne ord. Når hver enkelt erklærer sig færdig med historien, klapper vi for indsatsen.

Ved påsketid laver vi en lille vandring gennem kirken, hvor hele påskeugen genfortælles. De tager „bølgen“ for Jesus på æslet og råber Hosanna. De sidder med ved bordet, skærtorsdag, og får vasket deres skoklædte fødder i en balje uden vand. De snorker i Getsemane have, mens Jesus græder blod. De råber, at Barabbas skal frigives...

Ved pinsen skal de skrive en anonym seddel om deres eget konfirmationsord. De skal fortælle, hvordan ordet kan hjælpe dem fremover. Sedlerne samles ind, og jeg læser nogle/alle op. Det giver en dejlig Sareptas krukke fuld af opløftende, håbefulde trosbekendelser.

Kirkens stilhed

Kirkerummet er et godt sted at være og kalder på andægtighed. Allerede anden gang vi mødes, skal de lave deres egen gudstjeneste derinde. Det gør de, samtidigt med at de lærer salmebogen at kende. Vi begynder i konfirmandstuen på sædvanlig måde, hvorefter vi kigger nøjere på indholdsfortegnelsen i salmebogen og slår op udvalgte steder. Konfirmationsgudstjenesten, er selvsagt. Derefter deles de ind i fem grupper: En gruppe vælger tre salmer, de selv kan synge for på. Og det må gerne være julesalmer. En gruppe vælger en bøn i Bønnebogen og oversætter den til deres egne ord. Andre vælger nogle tekster i tekstbogen og skal fortælle hvorfor, de er valgt ud, og hvad de betyder. En gruppe laver rækkefølgen i gudstjenesten og leder Fader vor, Trosbekendelse og læser velsignelsen. Den sidste gruppe er kirketjenere og gør det hele klart i kirken. De får alle et kvarters forberedelse, hvorefter gudstjenesten begynder. Mange gange har konfirmanderne fjollet i klasseværelset. Sidste år skrev en af konfirmanderne en hilsen, der skulle rappes og være cool. Når vi så kommer ind i kirkerummet, så bliver det pludseligt virkeligt. Ham, der var cool, nægtede at sige rappen og bad så mindeligt, om han ikke måtte finde en rigtig bøn i salmebogen. Det var rigtigt cool!

Senere på året, når der er mørkt og koldt ude, sætter vi tid af til at meditere i kirken. Jeg har prøvet både med Kristuskrans og skrevne meditationer. Det, der fungerer bedst for mit eget vedkommende, er selv at lede dem i meditationen. De skal sidde på hver sin bænk, hvor de ikke fristes til at sende hinanden blikke. Øjnene lukkes, og så guides de til at slappe af gennem at spænde og afspænde, trække vejret og lytte efter hjerterytmen. Så er der stilhed i nogle minutter, hvorefter jeg kort siger nogle ord ud fra et bibelvers. „Jeg er vintræet, I er grenene“, for eksempel. Eller „Himmeriget, der er som et sennepsfrø“. Til sidst samles vi

om alteret og siger Fadervor og Trosbekendelsen. Det sidste gør vi hver gang, hele året.

Om foråret holder vi barnedåb med en dukke, hvor alle har fået til-
delt en funktion/familieforhold. Bagefter spiser vi sammen, og fadderne
skal komme med gode ønsker for barnet og forældrene.

Når vi holder bryllup, afslutter vi med brylluppet i kirken. Det meste
af timen går med at snakke om kærlighed, kærester og seksualitet. Mit
mål med undervisningen er at støtte dem i at sætte deres egne græn-
ser. Kærlighed og seksualitet er skønt, når det deles med gensidig tro
og tillid. Men tag jer tid til at finde den tro og tillid i et forhold. To kerne-
spørgsmål: Hvornår er man gammel nok til at have sex? – Og hvornår
er man så gammel nok til at få børn? Con Dios (Aros Forlag) har nogle
gode spørgsmål til samtale. Mange af de unge kommer fra hjem med
skilte forældre. De kan godt sætte sig ind i at bryllupsløfternes "elske til
døden Jer skiller" også er en god rettesnor efter skilsmissen.

Fællesskab

Når ordene bliver mange, så glipper koncentrationen før eller siden.
Det hjælper ikke at skælde ud. Så hellere holde pause og lege en leg.
Legene kan findes på fdf.dk.

Jeg har holdt konfirmandlejr sammen med spejderne i de sidste
fem år. De er rigtig gode til teambuilding, så konfirmanderne får brugt
sig selv og hinanden i et godt fællesskab. Her i sognet er der intet kri-
stent arbejde for børn og unge, udover kirken og de lokale spejdere,
og konfirmanderne har ikke mange oplevelser fra før, hvor man kan
være sammen og snakke om tro. Derfor har mit ønske været at give
dem nogle gode oplevelser, som hjælper dem med at vokse i troen.
Desværre taler økonomien imod, at vi kan bevare det samme koncept
fremover, men vi skal nok finde på et godt alternativ.

Konfirmanderne er døbt og en del af et eksisterende fællesskab. De
skal måske lære det at kende, men det har altid været der, og vil altid
være der, når de har behov for det. De skal vide, at de er vigtige for
menigheden.

Konfirmandåret

Af og til har jeg haft besøg ude fra. Vi har haft besøg af Africa in
Touch, af en bedemand, af en tidligere rusmisbruger. Det har været
godt.

Men det, konfirmanderne har lært mest af, er at være sammen
med én, der står frem som et trosvidne. Det er dét, der har gjort ind-
tryk på dem, for mange af dem har desværre ikke mødt andre.

Vi har gennem årene lavet decoupage, fedtsten, albertavler og
Fadervor-armbånd. Men det enkleste er godt nok.

Så fremover skal vi her i Mou blive ved med at synge og lege, ved
med at fortælle og ved med at bruge vores kirke. Konfirmanderne skal
få nogle redskaber med sig til at kunne opfatte sig som en del af me-
nigheden. „Som får under den samme hyrde“, „grene på det sande vin-
træ“, „lemmer på Kristi krop“.

Berit Weigand Berg, Sognepræst ved
Grøndalslund Kirke, bwb@km.dk

HOLD KÆFT, hvor var det KEDELIGT i dag!

Helt ved siden af

"Hold kæft hvor var det kedeligt i dag!". "SHH, hun står lige der, og kan høre hvad du siger!"

"Ja, det var da også meningen..."

Et trist, men sandfærdigt citat fra april måned 2011. Næsten ikke til at bære – hvis ikke der havde været en lille eftersætning "Ja, det var da også meningen... for det plejer det ikke at være."

Tegneserier om påsken

Der stod egentligt ikke noget om tegneserie på min årsplan, men vi skulle gerne nå lidt om påsken. Og så hørte jeg en kollega fortælle om et undervisningsforløb, der havde fungeret godt. Så den greb jeg. Alt var nu planlagt lige efter bogen. De 2 gange 45 min. var gennemtænkt. Holdet blev derfor delt ind i 8 mindre grupper. De fik derefter til opgave at lave en tegneserie på 9 billeder af forskellige bidder af påskefortællingen

Hvert hold fik udleveret 1 a4 ark med 9 felter, 1 a3 ark med 9 felter, en teksthenvisning til Bibelen, 1 eksemplar af Menneskesønnen (Bibelselskabet) og 1 eksemplar af Manga Messias (Bibelselskabet). Rummet var indrettet med 8 arbejdspladser, alle med blyanter, tuscher og kuglepenne. Og midt i rummet stod en foldevæg, som de færdige tegneserier skulle sættes op på. I den kronologisk rigtige rækkefølge, naturligvis. Og udstillingen skulle stå centralt i kirken under hele påsken, således at alle kunne se mine konfirmanders flotte arbejde.

Men dagen blev ingen succes, og selv om det kun var en enkelt, der turde sige det, så jeg kunne høre det, så kedede de sig bravt den dag.

En årsplan er det bedste middel mod årsplaner

Hvad er så "plejer"? Hvad var anderledes denne torsdag end alle de andre torsdage? Jeg var blevet grebet af den klassiske bekymring: gør jeg det nu også godt nok? Og i stedet for at lade mine overvejelser være evidensbaseret, så fulgte de "de ulæste bøger og den manglende strukturs" dårlige samvittighed. Og ud røg alle mine erfaringer

om, at undervisningen aldrig sælger sig selv, men at konfirmanderne kun bliver grebet af det, som jeg virker engageret i. Med samme "vind" fløj også den viden og indsigt jeg havde fået i dette hold igennem 20 undervisningsgange. Eller sagt på en anden måde: Jeg havde ikke fået lavet dette års fleksible undervisningsplan, den, der giver luft til ikke at arbejde efter en almindelig årsplan.

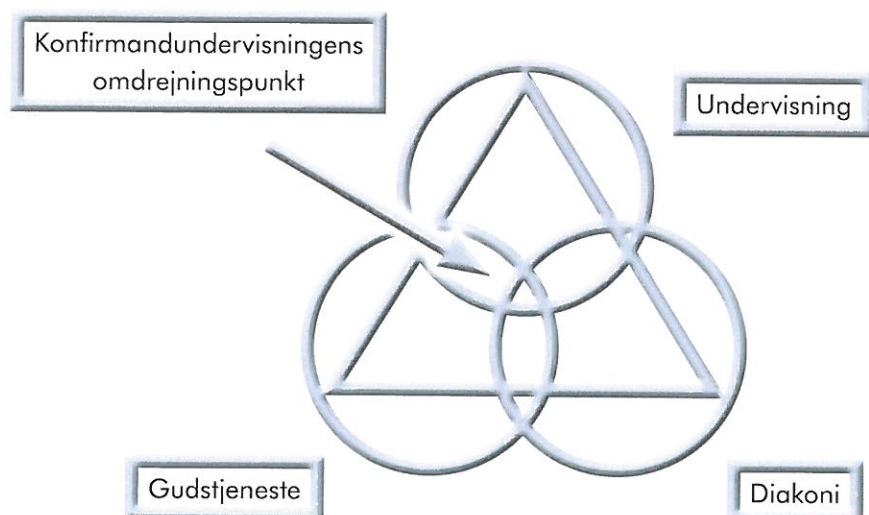
Hvad er min opgave som præst?

Undervisningen bør rumme både tydelig struktur og dybe overvejelser. Og derfor bør hvert års årsplan tage form efter de hold, vi har. Det er dybt besværligt og giver en rastløs fornemmelse i maven. Men det giver til gengæld en helt anderledes kontakt med vort konfirmandhold. Overvejelserne skal gå i flere retninger, men de kan med fordel have den samme overskrift som udgangspunkt: Hvad er min opgave som præst i forhold til mine konfirmander? Denne overskrift skubber automatisk de to næste overvejelser på banen: hvad vil det sige at være præst? og hvad vil det sige at være konfirmander?

At være en signifikant præst

Som præst har vi – lidt groft skåret – de tre klassiske kerneområder i vores arbejde: gudstjenesten, omsorgen og undervisningen. Når konfirmanderne "går til præst", er det alle disse tre sider af vores embede, de skal møde. Og det både i en samhörighed og et fordelingsforhold, der giver plads til alle tre områder.

De tre kerneområder bør dog fungere lige så meget som en metode, som de bør stå som fokusområder. Vores undervisning bliver blot en kopi af skolens vidensbaserede undervisning, hvis ikke vi hele tiden har øje for, at diakonien skal være i spil midt i undervisningen. At det, jeg som præst har med, og som adskiller mig fra andre voksne i konfirmandernes liv, det er netop, at alt det, vi vil med dem, også er knyttet op på diakonien. En ægte og direkte omsorg for dem, disse tåbelige og samtidigt skønne unge mennesker. På samme måde spiller gudstjenesten hele tiden ind. Måler for undervisningen er aldrig en eksamen eller et bevis på kundskab. Men at konfirmanderne igennem deres møde med præsten i løbet af et helt år, står tilbage med en fornemmelse af, at både det fysiske

rum og det tidslige rum, hvori mennesker møder Gud, er det centrale for vores tro. Om de så lige har fået styr på rækkefølgen af de små profeter, eller om de kan nævne alle gudstjenestens led i søvne, det er mindre relevant.

Konfirmanden som går til præst

Hvad er det så for nogle mennesker, der vandrer ind ad vores dør en gang om ugen? Det er en gruppe, der nogle gange kan tage pippet fra en. Fordi man aldrig rigtigt ved, hvor man har dem. Man kan gribe sig selv i at ønske dem hen, hvor peberet gror den ene gang, og værdsætte dem ekstremt højt den næste. Men som præster er vores forpligtelse på dem anderledes. De forventer at møde noget andet hos os, og de bør møde noget andet. De forventer at møde en, der både kan belyse, hvad/hvem Gud er, og samtidigt kan legitimere budskabet om, at kærlighed til næsten gør noget ved verden. Mødet med præsten bliver altså på mange måder et eksistentielt møde, fordi det kommer til at forme deres syn på både kirke og Gud. Det gode møde giver dem noget godt med. Det dårlige møde giver dem noget skidt med. Det kan vi i den grad anfægte med al vores teologi og embedssyn. Men det er ikke desto mindre det, mange af dem har med, og derfor også det, vi må forholde os til.

STRUKTUR + KAOS = STRUKTURERET KAOS

A I forskning og erfaring peger i retning af, at vi understøtter vores egen undervisning ved at skabe en fast, genkendelig ramme. Konfirmanderne føler sig hurtigere hjemme i kirken og konfirmandstuen, når de ret hurtigt kan afkode, hvad der foregår. Det behøver ikke at betyde en slavisk, nærmest sekund-for-sekund-liturgi, der skal følges hver gang. Men blot en ramme, der fremstår så fast, at den virker tryk.

1. Mød op i god tid, og hils på hver enkelt efterhånden som de kommer ind ad døren. Følg evt. op på det, du ved om dem. Deres sport, deres morfars sygdom. Når alle er ankommet gennemgås dagens program i hovedtræk
2. Dagens første fokus bør derefter være på noget, der er unikt for kirken. Gør det synligt og tydeligt helt fra undervisningens begyndelse, at her er tale om noget andet en skole. Få deres tanker ind på rette bane, f.eks. ved at stille dem et etisk spørgsmål (dagens dilemma). Eller andet, der med det samme gør det tydeligt, at de næste 2 timer skal handle om dig og Gud. Helst noget, som man hurtigt kan dannes sig en holdning til, uanset om man hører til de bogligt stærke eller ej. Prøv at få så mange af dem som muligt i tale under denne del af undervisningen. Og lad gerne kaos herske i samtalen. Hvis holdet trækker diskussionen i en anden retning, end du havde forventet, så lad dem gøre det.
3. Fyld derefter noget på dem. Det kan gøres gennem mundtlig introduktion. Men filmklip, musikvideoer, billeder, korte tekststykker etc. fungerer også rigtig godt.
4. Denne nye viden bør straks aktiveres med det samme. Hvert år bør vi finde de metoder, der fungerer bedst med konfirmanderne. Men grundlæggende handler det om at være nærværende. Uanset om du og det pågældende hold er mest til opgaveløsning på kopiark, til kreative aktiviteter, til leg eller hvilken som helst anden læringsstil, så er det vigtigt, at konfirmanderne kan se sig selv i opgaven, og at de kan se præsten. Det kan enten være ved, at vi selv "løser" opgaven, eller at vi deltager i deres løsning af opgaven.
5. Pausen er utrolig vigtig. Her er det konfirmanderne, der kan sætte temaet. Lyt til deres snak og tag del i den. Uanset om den handler om noget, der er sket i skolen, noget, der er sket i verden eller om den forestående konfirmation.
6. Det kan være svært at fortsætte i noget, der ligger før pausen. Derfor er det smart at have en ny opgave med, der dog gerne må blive i samme tema som før pausen. Skift gerne modus. Hvis undervisningen før pausen var stillesiddende, så gør denne del aktiv. Eller omvendt. Skift også gerne rum. Gå ud, gå ind i kirken, gå ud i foredragssalen. Alle disse ting er med til at gøre overgangen fra pause til undervisning tydelig
7. Giv tid og rum til opsamling og refleksion. Gerne af dagens tema. Men det kan faktisk også være af det, der rumsterer i deres tanker. Måske har dagens tema sat nogle tanker i gang hos dem.
8. Lav et anker til næste gang. Giv dem f.eks. en udfordring til næste gang.

9. En ordentlig afsked har stor værdi. Mange unge er kronisk bag ud – eller opfører sig sådan - hvilket betyder at de aldrig rigtigt får sagt farvel. De flyver ud af døren om morgenen, de har ofte rejst sig, inden klokken ringer ud. Et håndtryk med et "tak for i dag" og gerne deres navn, virker til at begynde med kejtet. Og det ta'r tid. Men det giver samtidigt mulighed for et par sekunders nærvær med hver enkelt. Også dem, der ikke lige har markeret sig i løbet af undervisningen.

Men hvad så med en årsplan?

Årsplanen bør vokse frem i løbet af året, samtidigt med at vores viden og indsigt i dette års konfirmander vokser. Brug derfor gerne sommeren til at gennemtænke, hvad

konfirmandundervisningen har som mål. Dette svar bør gennemtænkes og besvares af hver enkelt præst. Vi kan lade os inspirere af hinanden, og vi kan låne og dele. Men grundlæggende er det et svar, som skal findes i det enkelte embede, i det pågældende sogn og i den givne situation. Der er dog noget at tage sit udgangspunkt i:

– Hvor er konfirmanderne?

Konfirmanderne har nu nået en alder, hvor vi som kirke ser dem som gamle nok til at tage ansvar for deres egen tro og for deres eget liv. Her gør det klart en forskel, om de går i 6., 7. eller 8. klasse. Om de lige er begyndt i en ny klasse, eller om de følges med nogen, de har kendt "altid". Om de er væk hjemmefra og på efterskole etc.

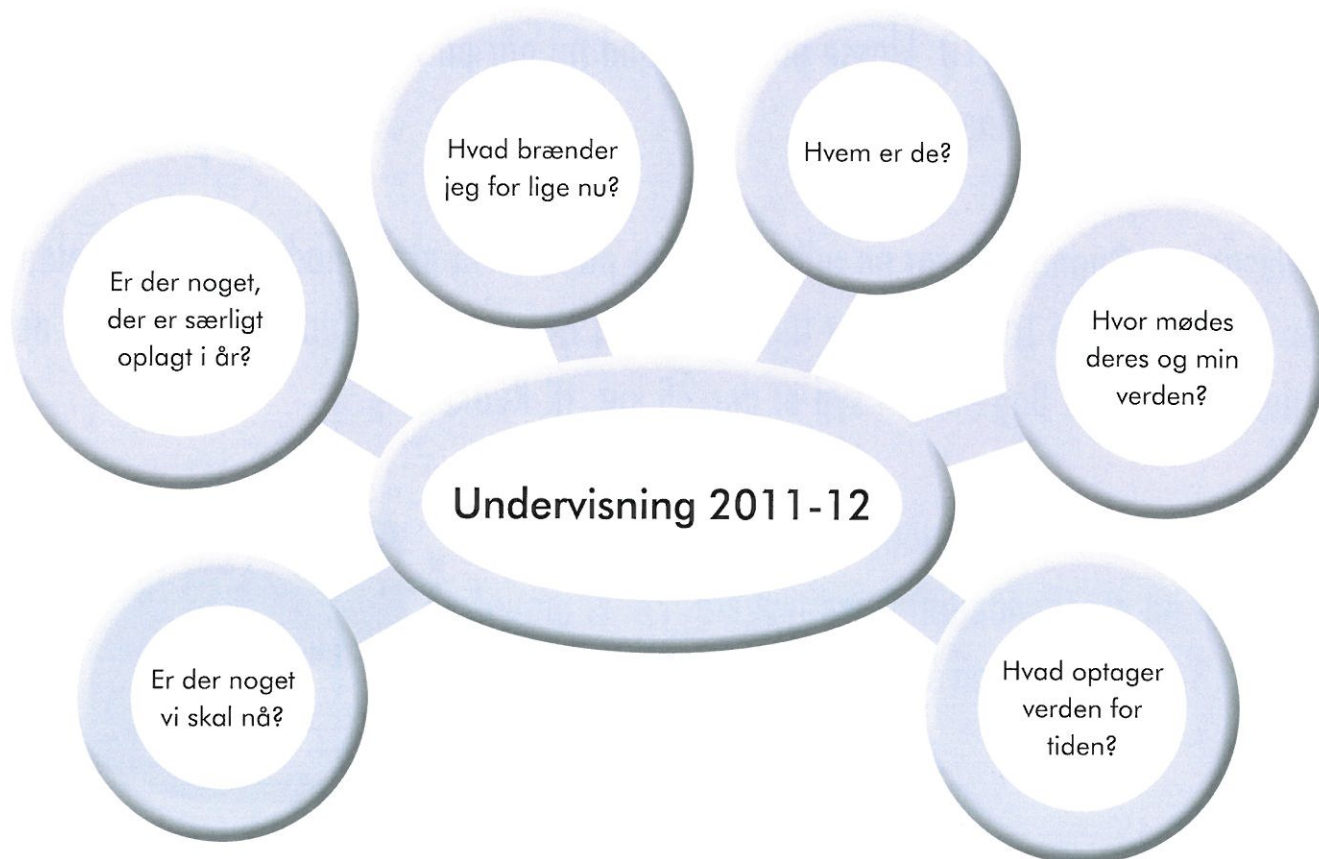
– Hvad er deres indgangsvinkel til Gud? Har de grundlæggende en tro? Hvordan ser deres gudsbillede ud? Er de prægede af en lærer på skolen? Er de prægede af klassekammerater, der har en muslimsk baggrund?

– Hvad er deres billeder på godt og ondt? For nogle er sygdom det onde. For andre er det grupperinger i samfundet.

– Hvad vil jeg som præst gerne, at de kan/ved til deres konfirmation? Vægter jeg kendskab til Bibelen højt eller måske kirkehistorien? Sætter jeg fokus på troen som et redskab, der gør en mere livsduelig, eller vil jeg gerne i år lege med opgøret mellem tro og viden? Eller skal min "undervisning" være rummet for de eksistentielle samtaler, som jeg i den grad ønsker, at nogen ville have taget med mig, da jeg var i den alder?

Sidste holdbarhedsdato

Det er en stor hjælp at have en struktur for undervisningens forløb. Men disse og planer kan med fordel have meget begrænset holdbarhed. Men fælles for dem kan være en tankestruktur som denne:

Pia Tønsberg-Jensen
Sognepræst Rudkøbing-Simmerbølle.

20 KIRKER 8 PRÆSTER 1 SKOLE

En *BEGRÆNSNING*
eller
en *UDFORDRING*?

Ørstedskolen hedder den nye skole på Langeland. Den åbnede i august 2010 og erstattede Rudkøbing skole samt flere mindre skoler på øen. Det indebærer, at alle folkeskoleelever fra 7.-10. klasse på Langeland nu går på Ørstedskolen, der ligger lige i udkanten af Rudkøbing.

Skolesammenlægningen var en udfordring for præster og menighedsråd på Langeland! Øen hedder jo ikke Langeland for ingenting. Fra Hou i nord til Rudkøbing midt på øen er der 30 km., fra Bagenkop i syd er der 25 km. til Rudkøbing.

Langeland er et fattigt område med 20 kirker, 18 sogne, 8 præster og et vigende antal indbyggere. Pr. 1. januar 2011: 13.322. Vi har en kirkeskatteprocent på 1,16!

Transport

Da vi præster hørte om planerne for Ørstedskolen og dermed konfirmandernes skolegang, var vi enige om, at vi måtte være tidligt ude med en plan, selvom den nok ikke var billig!

Vi vedtog, at vi hver især skulle gå til vores menighedsråd med en fælles idé om transport af konfirmanderne. Planen var at etablere to "kirkebusser" henholdsvis fra syd og nord, der samler konfirmanderne op i de respektive præstegårde/undervisningssteder, når de har været til forberedelse. Busserne ender så deres ruter på Ørstedskolen, så

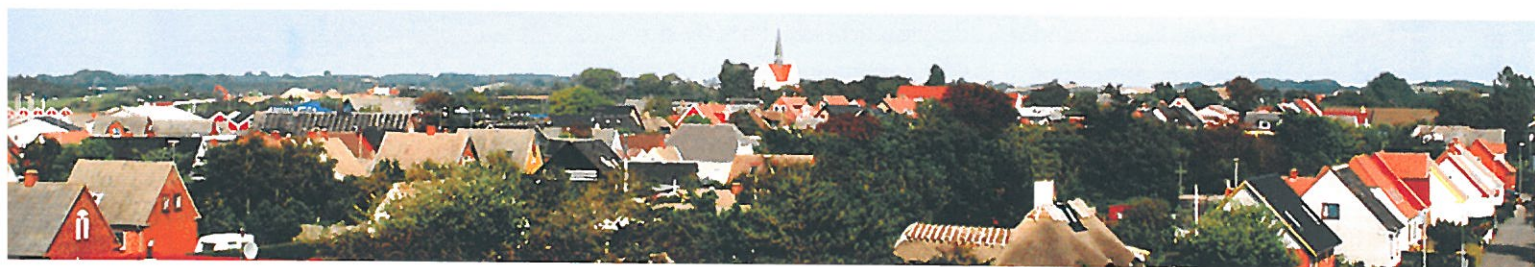
En anden måde?

Det praktiske ved transporten fungerer upåklageligt. Men vi er nogle kolleger, som et stykke tid har presset på for at få en gammel idé virkeliggjort. Vi synes ofte, at der mangler tid til at arbejde grundigt med noget i de 1 ½ time om ugen, vi har konfirmanderne til rådighed. Vil vi vise en film, kan det næsten ikke nås, og der er slet ikke tid til at tale om den. Vil vi male symboler, blæser tiden os i nakken, og vil man på en gåtur til annekstkirken, så er tiden også en forhindring. Alle vores kolleger er ved at være overbevist om ideen med temadage, men

Fremtiden

Der er stor forskel på at være præst på landet og i byen. Skal der med rimelighed opretholdes præstestillinger og dermed afholdes gudstjenester i de tyndt befolkede dele af landet, så bliver vi nødt til at tænke nyt, når konfirmandholdene bliver

konfirmanderne kan være fremme til begyndelsen af 3. lektion. Selvom Rudkøbing-Simmerbølle pastorat ikke er berørt af transportproblemet med konfirmanderne, var alle menighedsrådene på øen indforstået med ideen, og modellen er sådan, at en bestemt procentdel af ligningsmidlerne simpelthen går til denne transport.

Vi præster var til møde om sagen på skolen i det tidlige forår 2010, og skolen accepterede vores idé. Torsdag morgen går alle 7.-klasserne således til præst i deres hjem-sogne og møder efterfølgende i de fire 7.-klasser på Ørstedsskolen. Kirkebusserne begynder kørslen fra den første torsdag i skoleåret til den sidste.

skolen har ikke overskud til at indarbejde det i deres skema på nuværende tidspunkt. Vi håber, det kan blive muligt senere.

Temadage

Vi forestiller os, at konfirmanderne har fri til præst som nu hver uge i de første måneder af konfirmandforberedelsen. Efter nytår vil vi så gerne have en dag om måneden til rådighed med konfirmanderne, hvor de ikke skal i skole, men til konfirmandforberedelse. Her vil der så være stor mulighed for at arbejde på kryds og tværs, og tilmed vil der være den gevinst, at de penge, som vi nu bruger på buskørsel (110.000 kr. pr. år) ville kunne bruges til undervisning i stedet for.

mindre og centralismen vedr. skolestrukturen større. Imidlertid er jeg dog ikke blind for, at der også skal være mening med tingene.

Her tænker jeg på, at et konfirmandhold kan blive så lille, at der mangler den nødvendige dynamik. Samtidig kan jeg også se det komiske i, at vi transporterer børn og andre i konfirmandbusser og kirkebiler, fordi de absolut skal hen til den kirke/præstegård, hvor de hører til. Her i provinsen og på landet betyder "vores egen præst" dog stadigvæk en del. Vi kender vores sogne på godt og ondt, og det synes vi at have det godt med både som præster og menighed.

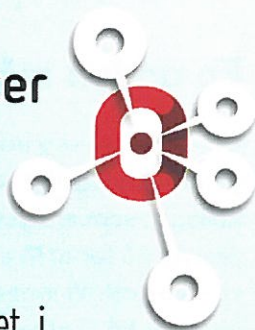
Konfirmandbusserne kører således også hver torsdag i skoleåret 2011-12 fra præstegård til præstegård til præstegård for at ende på Ørstedskolen.

Hvor længe de vil blive ved med det, afhænger nok af antallet af konfirmander i landsognene....

Folkekirkens Konfirmandcenter

Finn Andsbjerg Larsen
Folkekirkens Konfirmandcenter

I Finland bliver 90% af landets unge konfirmeret, i Sverige er tallet på 32%! Danmark er tallet 70% men faldende, og som en reaktion på det tog en række kirkelige organisationer i Danmark konsekvensen og oprettede Folkekirkens Konfirmandcenter.

I dag efter ¾ års spændende arbejde, er det første konfirmandår ved at slutte, mange erfaringer rigere. Udover besøg rundt i landet hvor der gennemføres en række spændende tiltag, har vi fulgt et konfirmandhold ved en lokal præst, afprøvet nye ideer og ikke mindst har vi sammen udviklet konfirmationsforberedelsesforløb som er blevet formidlet ud til hele landet.

Omdrejningspunktet i arbejdet er en hjemmeside www.konfirmandcenter.dk, hvor præster fra hele landet kan finde ideer eller bringe ideer. Her kan nyt materiale og nye tiltag præsenteres og her kan præsterne få viden om pædagogik og finde

helt praktiske redskaber til det daglige arbejde. Hvis de da ikke søger supervision, undervisning eller bare relateret viden om ressourcepersoner eller netværk de kan have glæde af.

Ikke målbart?

I disse år indrammes folkeskolens undervisning af evidens og evalueringer. Læseundervisningen bliver målt med meget korte intervaller, matematik tests og landsdækkende målinger skal sikre at slutresultatet er optimalt.

Kirkens dåbsoplæring er ikke målbart, da indholdet dels henvender sig til den enkelte og handler om

tro. Her kan netop ikke sættes tal på, her handler det om mytos, fortælling, spiritualitet og væren i et fællesskab.

Det er derfor en pædagogisk og didaktisk udfordring og man skal være varsom, når man bruger den gængse undervisningstænkning i konfirmandlokalet.

I rapporten til ny anordning for konfirmationsforberedelse understreges det, at der ikke findes en bestemt pædagogik for den kirkelige dåbsoplæring. Men man kan spørge, om der ikke findes pædagogiske og

didaktiske metoder som slet ikke egner sig til kirkelig dåbsoplæring?

Glem alt om undervisning!!

Konfirmationsforberedelse er netop forberedelse. Og skal det lykkes, skal vi turde mødes med de unge, dér hvor de er, men et andet sted end der hvor skolen er.

Vi skal opleve, lege, udfordre, forstyrre, tænke store tanker sammen, anspore, drille, udvikle og samtale. Der skal være plads til barnets verden, der er på vej og den unge der slås med store eksistentielle spørgsmål.

Oplevelse og forundring?

Folkekirkens Konfirmandcenters sigte er at lade oplevelsen og forundringen få plads og at lave forløb, der netop ikke er målbare, men som giver plads til dåbsoplæringens egentlige sigte. Det er en udfordring med mange medspillere, og det er en stor glæde at komme rundt og se hvad der sker i mange af landets sogne. Håbet er at ideerne kan udvikles og sprede sig, så konfirmationsforberedelsen fortsat har sit tag i nutidens familier, og vi tør vise dem, at liv er mere end det målbare.

Fakta oplysninger omkring Folkekirkens Konfirmandcenter

Repræsentantskabet:

DFS - Danmarks Folkekirkelige Søndagsskoler
Danmission
FDF - Frivilligt Dreng- og Pigeforbund
Folkekirkens Nødhjælp
Grundtvigsk Forum
KFUM og KFUK i Danmark
KFUM spejderne
Kirkefondet
Landsforeningen af Menighedsråd

Mission Afrika

RPC - Religionspædagogisk Center
TPC - Teologisk Pædagogisk Center
Y's Men Region Danmark
CUR - Center for Ungdomsstudier og Religionspædagogik
YFC - Youth for Christ Danmark
KFUM-Spejderne i Danmark
Børne- og UngdomsOase (BUO)
Desuden bakker alle biskopper om projektet og formanden hedder i dag Elisabeth Dons Christensen

Om min person:

Finn Andsbjerg Larsen
Leder af Folkekirkens Konfirmandcenter
Tidligere lærer, efterskoleleder på Blidstrup Efterskole og folkeskoleleder på Øster Bjerregrav. Rod i det frivillige kirkelige børne- og ungdomsarbejde. Bosiddende i Hjerminde sogn ved Bjerringbro.

MIN KONFIRMATIONS- FORBEREDELSE

Sognepræst Benthe Kleon Jeppesen,
Vedsted, bekj@km.dk

På indholdssiden er min årsplan enkel – og stort set ens fra år til år. Derimod ændrer jeg metoder, aktiviteter og tidsforbrug på de enkelte emner, afhængigt af konfirmandholdenes sammensætning og min egen trang til forandring.

TROENS UDTRYK

Dåben Nadveren Salmebog Bibelen Tro Konfirmation Bøn Gudstjeneste

VI FORSAGER DJÆVELEN

Det onde, syndefald, fristelse

FØRSTE TROSARTIKEL

Gud Fader, den almægtige

Himlens og jordens skaber

ANDEN TROSARTIKEL

Jesu fødsel / julekrybber Jesu dåb og fristelse / Identitet Messiasforventning / kong David
Opstandelsen Jesus og jøderne (lovfromhed og kærlighedsbud) Jesu lidelse og død

TREDJE TROSARTIKEL

Syndernes forladelse og det evige liv Pinseberetningen "Vi er Guds hus og kirke nu"

Dertil kommer en heldagsekskursion til Domkirke, Kirkens Korshær, sygehuspræst o.l., samt et par gange til at øve konfirmationen.

Praktisk arbejde: Tabernaklet

Tabernaklet har de seneste år spillet en central rolle på aktivitets-siden. Tabernaklet er en papkasse, indkøbt hos postvæsenet i passende størrelse, som hver enkelt konfirmand får.

Jeg fortæller om israelitternes tabernakel, som rummede de ti bud. Vi slår op og læser om, hvordan den var udformet.

Vores tabernakel skal rumme bibelen, fadervor, Trosbekendelsen, Kristuskransen, konfirmandernes egne jule- eller påskeikoner, samt hvad vi ellers får samlet af "tros-skatte" i løbet af året. Det fyldes med indhold året igennem (og på konfirmationsdagen bruges det også til at fragte konfirmations-telegrammer hjem i).

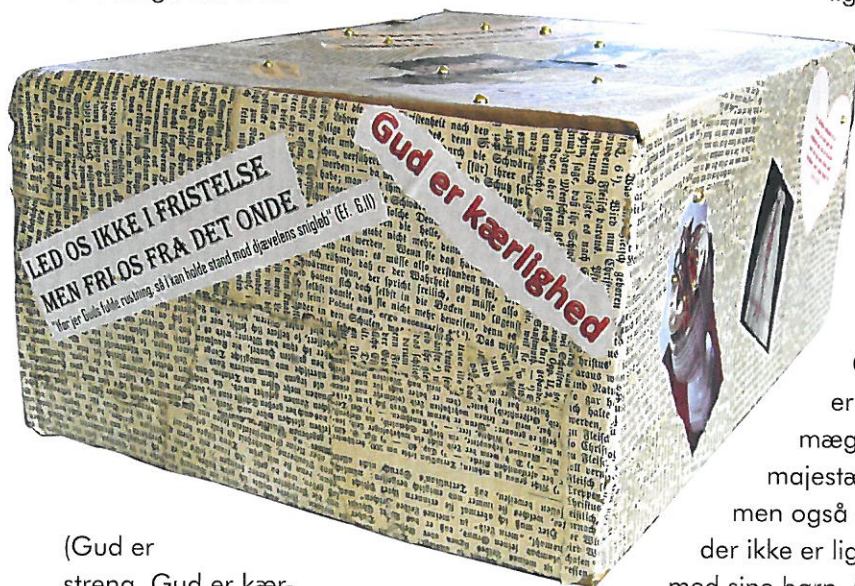
Tabernaklet udsmykkes med omhu. Det beklædes udvendigt med decoupage af papirriv fra gamle bibler og salmebøger (indkøbt i genbrugsbutikken), og dernæst påklæbes navn og dåbsdato, samt billeder, bibelcitater o.l., således at det afspejler årets undervisning. Der bruges limlak, så man på én gang fastlimmer og lakerer hen over billeder og citater.

Undervisningseksempel: Vi tror på Gud Fader, den almægtige

I nogle år har min undervisning været tilrettelagt under hensyntagen

til "De mange intelligenser" – her et eksempel på undervisning om "Gud Fader, den almægtige".

- Ankomst: Gulve, stole, borde, vindueskarme og reoler er overdrysset med små sedler i forskellige kulører. På hver seddel står et udsagn om Gud

(Gud er streng, Gud er kærlighed, Gud er en ven, Gud er uforståelig osv.) Konfirmanderne får besked om at samle 10 forskellige udsagn hver (kroppen). Derefter sætter de sig hver for sig, udvælger de fem bedste udsagn og kasserer de øvrige (sprog og refleksion). Til sidst finder de sammen to og to og skal nu sammen vælge de fem bedste udsagn blandt de ti, de har tilsammen (samarbejde, argumentation). De fem udvalgte sedler klæbes på karton og hænges på opslags-tavlen med holdets underskrifter (fingerfærdighed).

- I kirken: Dagens tema præsenteres: Hvordan er Gud? Vi synger "Herre Gud, dit dyre navn og ære", og jeg gør opmærksom på linjen "Gud er Gud, om alle land lå øde. Gud er Gud, om alle mand var døde." Jeg genfortæller

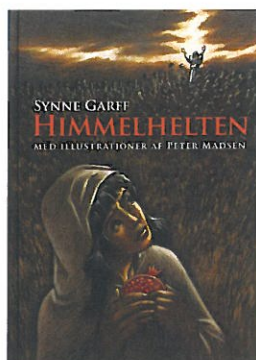
lignelsen om

den fortabte søn. Gud er almægtig og majestætisk – men også en far, der ikke er ligeglad med sine børn. (syngende og lytte)

- I sognegården: Konfirmanderne ser en powerpoint-præsentation med en række billeder og citater, der kredser om Guds væsen. Billeder: Carl Milles: Guds hånd – Dorothea Steigerwald: Bleib sein Kind – "Guds øje" (symbol på altertavle) – trekanten (treenigheden) – Guds lam – Haugen Sørensen: Den fortabte søns hjemkomst. Citater: Aristoteles: Den ubevægede bevæger. Luther: Gud kalder man den, til hvem man i al nød tager sin tilflugt. Løgstrup: Gud er magten til at være til i det, som er. (billede og sprog)
- Leg: Stå i rundkreds og sig Fadervor (eller trosbekendelsen), så man på skift siger ét ord. (krop, sprog, rytme)
- Tabernaklet: Kopier af billeder og citater fremlægges. Konfirmanderne udvælger det, der giver mening for dem og monterer det på tabernaklet med limlak. (refleksion, fingerfærdighed)

B o g a n m

Himmelhelten

Forfatter: Synne Garff

Forlag: Bibelselskabet, 272 sider

Forsiden prydes i Peter Madsens streg af hovedpersonen Sara, som vi følger i hendes endeløse kvaler og forhindringer i livet – først med tabet af moderen, broderen Benjamin og faderen,

der forsvinder, men det stærke møde med Jesus Himmelhelten.

Hun vil kalde sin fortælling for "Saras evangelium". Sara ses med et granatæble i rødlige farver - æblet der er symbol på frugtbarhed, får vi at vide. I "Himmelhelten" er der oven på Bibelens fortællinger anbragt en spændingshistorie, som får det hele til at flyde.

Himmelhelten, er Judas sikker på, vil hjælpe dem af med romerne, og de vil stikke halen mellem benene, som han siger til Sara (side 58). Judas er yderst sympatisk beskrevet i størstedelen af bogen; men så kommer hentydninger, som jeg ikke vil afsløre for læseren. Humoristisk nok kaldes han for kasseimester. Saras forhold til faderen Josva er meget specielt – de er tæt knyttet og da han ikke kommer tilbage efter en snigmordsaktion sammen med Aron for modstandsgruppen Jod, som Judas leder, falder verden sammen for Sara. Der står kun ét i hendes hoved, - nemlig at finde Josva, faderen. Hun synes at tænke, at flere vil og kan hun ikke miste. Gud hører hendes bøn, og som hun siger, jeg blev så glad, da vi fandt ham, at jeg vist helt glemte at takke Gud (side 209).

Der er masser af humor i Synne Garffs skrivemåde, og det er befriende.

Besøget hos essæerne ved Qumran er også genialt beskrevet. Måske var det derfor, at Johannes Døberen var begyndt at døbe, fordi de dyppede folk i vand, de lavede smukke krukker, var gæstfrie overfor Sara og forbandt Josvas værste sår. De havde et skriveværksted, hvor Sara kunne øve sig på potteskår. Essæeren forbavses over, at Sara kan skrive og tegne.

En velfungerende og højt specialiseret verden beskrives midt ude i ørkenen.

Gabriel er hendes betroede ven og rådgiver – de to er uadskillige og forbliver sammen til bogens ende.

Bibelhenvisninger og fortællingerne har forfatteren fuldstændig styr på; de er brugt tæt op af deres oprindelse og mesterligt anbragt i hele fortællingen. Der finder intet misbrug sted, og alle de centrale hændelser er anbragt præcist i den spændende historie. Forfatteren kan det med den opbyggelige fortælling, og hendes fortællemåde er genial.

Skal jeg komme med et lille minus, er det Madsens tegninger. Den dybe dyne, der ligger over alle tegningerne, gør et i forvejen svært tilgængeligt stof for mange en smule tungere, da både glædestegninger og sorgtegninger altid holdes i denne fortættethed, som gør, at lethed udebliver.

Det er en oplagt bog, ikke kun til unge, men kristendomsundervisning på en sjov og fortællende måde, der virkelig fænger. Den kan gives til alle, der godt kan lide at læse velskrevne bøger med et godt budskab og en god historie. Alt i alt et yderst vellykket bud på kristendom i spændingsfeltet mellem barn, ung og voksen.

Agnes Haugaard, ahau@km.dk

eldelse

Kirkeåret rundt

– et spil for konfirmander
Af Ingrid Schröder-Hansen,
Aros forlag

Spillet er et brætspil, som
spilles bedst med 12 per-
soner, til nød 16, som deles
ind i 4 hold, og en Game-

Master, præsten. Det er et holdspil og lagt op til, at holdet diskuterer spørgsmålene. Spørgsmålene stilles dog til én af konfirmanderne på holdet, og det går på tur, hvem der får spørgsmålet. Den pågældende kaldes Bestemmeren. Jeg synes, det er svært i en anmeldelse at komme ind på alle reglerne, der er en del – og begynder man med én, så spreder det sig som ringe i vandet.

Overordnet kan man sige, at det handler om at komme brættet, kirkeåret, rundt. Der er til hver eneste dag, til både 1. og 2. tekstrække, lavet et modul, hvor omdrejningspunktet er søndagens tekst. Spillet er ind- delt i to levels: det første level er fra og med advent til og med pinse, det andet level er trinitatistiden.

I den første del af spillet følges man med Jesus rundt, mens man samler skatte, hvis værdi man lærer at kende undervejs. En skat er f.eks. et Kors, som kan øge spillernes styrketal i kampe, eller Tilgivelsens Perle, som giver lov til at vælge om, når man har dummet sig. Der er også mønter, og som den eneste skat kan man få flere af dem. Det viser sig dog, at de ikke kan bruges til noget, når det kommer til Jesus og de vigtige valg.

I anden del skal man så praktisere det, man har lært i første del, og de indsamlede skatte skal bruges, satses og måske tabes. Skattene er således vigtige for spillets fremdrift. Man kan hos Game-Masteren bytte sig til de skatte, man mangler, men Opstandelsens sten og Det tændte Lys skal man have til sidst for at kunne gennemføre.

Jeg vil her give et eksempel på opgaver til én af dagene i kirkeåret, 1. s. i Fasten, Jesu dåb:

– teksten genfortælles af Game-Masteren, men ikke ordene fra himlen.

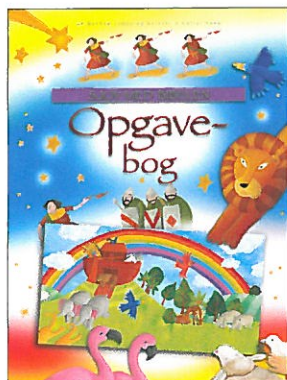
- Opgave: Gæt og grimasser. Hvad sagde Gud?
Tekst: Dette er min Søn, som jeg elsker.
Ordet "som" foræres gratis, når "Dette er min Søn" er gættet.
Makkerholdet får 1 point, men holdet, der slog, får skatten
- Johannes Døber nikker og kommer hen og giver dig noget i hånden: Tilgivelsens perle.
 - o Gæt og grimasser:
 - Bestemmeren kommer op til tavlen og får sin tekst. Han skal ved hjælp af fagter og tegn få sit hold til at gætte teksten ord for ord. Holdet overfor er makkere og hjælper.
 - Game-Master kan forære dem et ord, hvis det bliver for svært, og den, der er oppe, kan også tegne på tavlen.
 - Der er hold, der er så kropsforskrækkede, at de ikke kan klare Gæt og Grimasser. Game-Master kan vælge, at de i stedet skal tegne en rebus. Kan de heller ikke det, skal de tegne ordene i luften med store bogstaver, som gruppen altså skal læse spejlvendt.

Man kan ikke nå et spil på en dobbelttime, og det er heller ikke meningen. Det er et spil, som skal have den tid, det skal have. Når spillet midlertidigt afsluttes, noterer spillerne deres points og skatte, så man kan genoptage spillet, hvor man forlod det. Navnene på de forskellige spillere og deres hold, skal naturligvis også noteres.

Det er et interaktivt spil, som udfordrer konfirmander såvel som præster. Det tager lidt tid for alvor at komme ind i spillet, og det sker først rigtigt, når man spiller det. Det er sjovt og vedkommende, og konfirmanderne tvinges til at tænke sig om. Jeg oplevede, at drengene også var glade for det – det henvender sig ligeså meget til dem som til pigerne. Konfirmanderne får en fornemmelse af kirkeåret, som det er svært at give dem i et undervisningsforløb. Jeg kan kun give spillet de varmeste anbefalinger, og jeg håber, det vil blive brugt rundt omkring i landet.

Kirsten Søgaard, KSOE@KM.DK

B o g a n n e m

Sjov med Biblen

– Opgavebog

Forfatter: Bethan James
Illustrator: Krisztina Kállai Nagy
Forlag: Unitas Forlag, 32 sider

Bogen er oversat fra engelsk i 2010. Illustrationerne er klare og entydige, som om det var

patchwork. Sproget er målrettet til minikonfirmandgruppen eller yngre børn fra 6 til 10 år. Jeg tror, at børn på 4 år i Skandinavien vil være for små til disse opgaver, deraf kan man se at bogen målrettes børn i engelsktalende lande, der kommer tidligere i skole end på vore breddegrader.

Pinsen udebliver, desværre – der er ellers meget godt billedstof i Babelsforvirringen og sprogforvirringen. Jeg kan ikke umiddelbart regne ud hvorfor – måske for svært at forholde sig til, hvis man kun er 8 år.

I afsnittet om Jesus som værende god ved mennesker (side 24 - 25) skal alle sanser tages i brug. Børnene skal farvelægge, bruge øjne for at finde mangler på et af billederne og sætte resten af sætningen på, efter de har læst eller fået læst om den lille pige, der blev rask, om ham, der ikke kunne gå og de ti med en væmmelig sygdom i huden.

Der er 14 afsnit, sluttende med påsken, så for de hurtige kan de laves på to enkelte gange, hvis man ikke som hos os altid er i kirken en lille time af de to, samt en heldagsudflugt til Stiftets Domkirke.

Vi har i mange år brugt Ingrid Schrøder-Hansen minikonfirmandmateriale "Kom og se..." fra Gyldendal, hvor jeg tager billeder af gruppen foran døbefonden, på prædikestolen og på kirkegården. Det var genialt, da det kom frem og godt fundet på. Billedet klæber de på et arbejdsark med f.eks. overskriften "Dåb" med nogle enkle bibelcitater og tegninger til farvelægning.

Det har haft sin tid – børn i tidlig alder fotograferer jo i ét væk med mobilen, så det fænger ikke som for 10 år siden.

Derfor kan dette lækre arbejds hæfte med "Hvem vil være millionær-princippet", farvelægning og fængende billeder være et alternativ bud på næste år minikonfirmandmateriale eller børnekirke, som vi holder i forbindelse med højmessens netop for aldersgruppen 4 – 10 år, inden de skal gå til minikonfirmand i 3. klasse.

Det skal anbefales og afprøves, selvom det ikke er kreeret i dansk religionspædagogisk sammenhæng, men oversat fra engelsk.

Agnes Haugaard, ahau@km.dk

Satans også ...

Bibelske fortællinger om det onde

Forfatter: Preben Medom Hansen

Forlag: Bibelselskabets Forlag, 48 sider

Dette elevhæfte er det 2. af temahæfterne fra Bibelselskabet

i deres målrettede forsøg på at gøre kristendommen nærværende og nutidig i de ældste klasser i Folkeskolen. Underviseren kan som i det første hæfte "Jordens overlevelse..." downloade vejledning.

En god blanding af klassiske billeder drager øjet som Michelangelos "Gud" fra 1510, Chagalls "Kain og Abel" fra 1911 og Allan Ottes "Ramt" fra 2007. Billedmaterialet spænder altså vidt, ligeså gør teksterne: Fra Guds tale til Job (Jobs Bog kap. 38, 1-5) til Nephews sang fra 2009 "Det her sker bare ikk'". Denne brede vifte for at belyse ondskaben, lidelsen og det onde fra mange vinkler er for at kunne inspirere til filosofisk reflektering og samtale over det svære emne.

elidelse

Den evige kamp mellem det gode og det onde har til alle tider givet mennesker hovedbrud og tvivl.

Bogen er opdelt i 4 store afsnit bestående af "Det ondes problem", "Fandens selv", "Menneskelig ondskab" og "Fight against evil!"

Hvad er det onde? Og hvorfor gives der ikke et færdigt svar? Bogen skelner eller forsøger at skelne mellem ondskab, det onde og lidelser. Der er de lidelser, vi slet ikke er herrer over, såsom naturkatastrofer. Der er det ubevidste, vi påfører os selv uden at ville det eller med vilje, såsom at ødelægge vores helbred, når vi nu godt ved, at vi lever usundt. Den sidste kategori er den ondskab, vi med vilje påfører andre som tortur og mord.

At al lidelse er en retfærdig straf fra Gud var datidens tænkemåde for Job (side 18), og denne tænkemåde er heller ikke ukendt i dag, selvom den ikke er kristendom. Jesus gør op med dette tankesæt om den straffende Gud: At du fik et vanskabt barn, fordi du tilbød en anden Gud eller var syndig i dine tanker. Alligevel har mange moderne mennesker det svært med sygdom og katastrofer, der rammer dem og deres familie. Vi ønsker det perfekte liv og har ingen steder at gå hen med ondskaben eller det uperfekte liv, hvis jobbet ryger, kræften rammer, familien splittes, og børnene ikke blev ønskebørn.

Mange mangler ord og ritualer - forsøger ad rationel vej at forklare det onde og lidelsen, hvilket sjældent giver gode resultater, men kun frustration over ikke at finde et endegyldigt svar på modgangen. Derfor opleves det af mange som straf og skyld, når livet ikke blev det helt perfekte efter devisen, at vi har alt, kan alt og har penge til alt.

Den manglende tradition for det religiøse univers (eller fortrængning af det), gør det også meget svært for voksne at skulle samtale med unge i teenagealderen om det onde.

I afsnittet efter læser vi, at præsterne vil have afskaffet Djævelen (side 20). Hvorfor nu det? Er han utidsvarende? Jeg vil svare "nej". De unge er så oplyste i dag, at de sagtens kan forstå, at Djævelen er det samme som det onde. De surfer jo rundt i middelalderudtryk fra computerspil og film - sluger alt om den tid og korsridderne. Mange religioner har en skikkelse som er symbol på det onde. I sølvminens indgang i Potosí i Bolivia sidder Jomfru Maria; men længere inde i minen sidder Satan selv, "El Tio", som man skal holde sig rigtig gode venner med, for han er ondskaben og det onde i en person. Derfor giver de lokale minearbejdere ham altid en cigaret, der er tændt for at rense luften og formilde ham.

Så lad nu Djævelen være; men forklar, at det er det samme som Satan, mord, incest, voldtægt og tortur - det er da helt enkelt.

Hvorfor forfatteren staver Fanden med stort og ikke folkekirke forstår jeg ikke; men det er jo frit, hvad man bedst kan lide - stort eller småt.

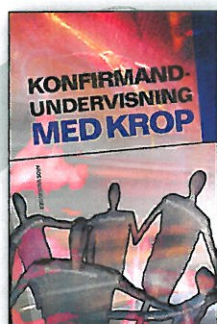
Et godt inspirationshæfte, rigtig godt, og blandingen af klassiske billeder og tekster med helt nye er genial. Jeg personligt vil hente inspiration heri til næste års konfirmandhold.

Det Danske Bibelselskab kan altså noget, som ikke ret mange andre rigtigt kan - og som startede med Tine Lindhardt - nemlig at relatere til kristendommen på en moderne, en upopet og ukrukket måde, men med høj kvalitet. Tak for det!

Sognepræst Agnes Haugaard
Mail: ahau@km.dk

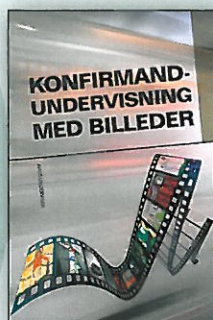
Inspiration til nye temaer og metoder i konfirmationsforberedelsen

Konfirmandundervisning med krop

140 sider | 199 kr

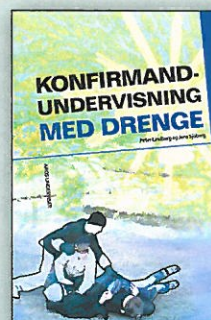
- fem indgange til en anderledes konfirmationsforberedelse med kroppen i fokus.

Konfirmandundervisning med billeder

160 sider | 249 kr.

- levendegørelse af bibel og tro gennem konfirmandernes ord og billedlige udtryk.

Konfirmandundervisning med drenge

64 sider | 149 kr.

- redskaber til handlingsorienteret undervisning, hvor kroppen inddrages.

Con Dios Idébog

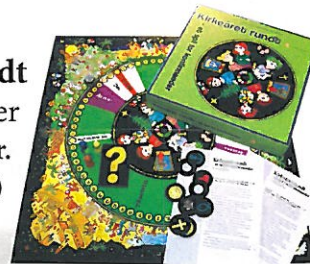
– praktiske øvelser
111 sider | 399 kr.

- øvelserne skal aktivere så mange sanser som muligt og lade konfirmanderne opleve snarere end blot forstå.

Kirkeåret rundt

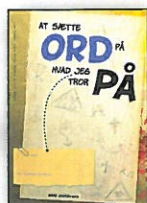
– et spil for konfirmander
499 kr. (v. 2 stk. 399⁵⁰ kr. pr. stk.)

- et fantasyspil for konfirmander, hvor de skal på „rejse“ fra advent til sidste søndag i kirkeåret.

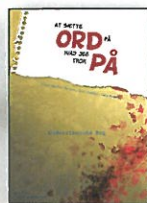
Komplette materialer til hele konfirmationsforberedelsesforløbet

– se mere på www.arosforlag.dk

At sætte ord på, hvad jeg tror på

Konfirmandens bog 139 kr.
Underviserens bog 349 kr.

Con Dios

Elevhæfte 139 kr.
Lærervejledning 599 kr.

Gud & Mig

129 kr. Partipris v/25 stk.:
99 kr. pr. stk.